



§ 538

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 20.9.2023 § 31 (liukastuminen)

HEL 2023-001924 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 20.9.2023 (31 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö on 20.9.2023 (31 §) päätöksellään hylännyt 20.11.2022 kevyen liikenteen väylällä Kehä 1:n eteläpuolella tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Muutoksenhaun kohteena olevalla päätöksellä on korvattu lakipalvelut-yksikön päällikön päätös 31.7.2023 (24 §) päätöksessä olleen asiavirheen vuoksi.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 9 813,95 euron suuruisen vahingonkorvausvaatimuksensa 20.11.2022 kello 18.12 kevyen liikenteen väylällä Kehä 1 eteläpuolella, heti Vihdintien jälkeen idän puolella tapahtuneeseen liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että Stara on toiminut huolimattomasti kevyen liikenteen väylän kunnossapidossa. Staran ensimmäinen, hakijan asiassa antama selvitys on ollut perätön, ja kevyen liikenteen väylä on ollut hengenvaarallisen liukas hiekoituksen puuttuessa ja tien pinnan ollessa peilijäinen aurauksen jäljiltä.

Perustelut

Lautakunta viittasi lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyi lakipalvelut-yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.



Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä ajoittainen liukkaus talvella yksinään synnytä kaupungille vahingonkorvausvastuuta silloinkaan, kun siitä on aiheutunut jalankulkijan liukastuminen. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin.

Kunnossapidosta saadun lisäselvityksen perusteella 17.11.2022 vahinkopaikalla on tehty noin kello 10 hiekoitustarpeen tarkistus. Kunnossapidon alkuperäisessä selvityksessä oli 17.11.2022 tehtyjen toimenpiteiden osalta merkitty virheellisesti, että kyseessä olisi ollut hiekoitus. Saadun selvityksen mukaan 17.11.2022 oli talven ensimmäisiä pakkaskaskeleja, ja kunnossapito teki tämän takia hiekoitustarpeen tarkistukset ja hiekoitti sellaiset paikat, jotka saattavat jäätyä, kuten alikulkutunnelit ja puusillat.

Torstaina 17.11.2022 tehdyn tarkistushiekoituksen jälkeen Forecan mukaan Kumpulan havaintoasemalla tehtyjen mittausten perusteella lämpötila on torstaina ollut hieman plussan puolella ja on esiintynyt vähäistä lumisadetta, josta ei kuitenkaan ole muodostunut lumikertymää. Perjantaina ei ole esiintynyt sateita, ja lämpötila on ollut nollan tuntumassa. Sunnuntaina lämpötila on laskenut pakkasen puolelle ja on esiintynyt vähäistä lumisadetta, josta muodostunut lumikertymä ei ole ylittänyt aurouskynnystä. Lämpötila on pysynyt pakkasen puolella tämän jälkeen vahinkohetkeen asti.

Vahinkopäivänä sunnuntaina 20.11.2022 esiintyi aamuyöstä lähtien iltaan asti vähäistä lumisadetta siten, että kunnossapito saadun selvityksen perusteella aloitti alueellaan auraamisen kello 11. Forecan mukaan Kumpulan havaintoasemalla tehtyjen mittausten perusteella lumikertymä nousi 2 cm:stä 6 cm:iin vahinkopäivän aikana. Vahinkopaikka aurattiin noin kello 16. Vahinkopaikan auraus on tehty karhentavalla terällä ja sellaisella koneella, joka auraa ja tarvittaessa hiekoittaa samanaikaisesti. Kunnossapidon päiväkirjamerkintöjen perusteella vahinkoalueen käytävillä ei ole ollut vahinkopäivänä mainittavaa liukkaita.



24.10.2023

Hakija on ollut liukastuessaan juoksulenkillä ja vahingonkorvausvaatimukseen merkittyjen tietojen mukaan hakijalla on ollut normaalit lenkki-jalkineet. Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikkumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Kaupunki katsoo, että ennen vahinkopäivää sekä vahinkoaikaan vallinneet sääolosuhteet huomioon ottaen kunnossapidon toimenpiteet oli suoritettu asianmukaisesti. Edellä esitetyillä ja muutoin lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1-4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 3.10.2023, saate
- 2 Oikaisuvaatimus 3.10.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet



24.10.2023

Ote

Oikaisuvaatimuksen teki-
jä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen joh-
dosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 25.9.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 4.10.2023 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 3.10.2023, saate
- 2 Oikaisuvaatimus 3.10.2023

Oheismateriaali

- 1 HEL 2023-001924, selvitys korjaus merkitty
- 2 HEL 2023-001924, Stara lisäselvitys 13.9.2023
- 3 HEL 2023-001924 GPS-tiedot

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet



Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 20.09.2023 § 31

HEL 2023-001924 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti korjata lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksessä 31.7.2023 § 24 olleen asiavirheen. Tämä päätös korvaa lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen 31.7.2023 § 24.

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 6.2.2023 esittänyt kaupungille määrältään 9 813,95 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija liukastui juoksulenkillä 20.11.2022 klo 18.12 kevyen liikenteen väylällä Kehä 1 eteläpuolella, heti Vihdintien jälkeen idän puolella. Vaatimuksen mukana on toimitettu kartta, johon on merkitty tarkka vahinkopaikka. Vaatimuksen mukaan vahinkopaikka oli aurattu mutta sitä ei ollut hiekoitettu, ja aurauksen johdosta syntynyttä peilijäistä pintaa ei ollut nähtävissä.

Hakija on 8.8.2023 vaatinut oikaisua vahingonkorvauspäätökseen. Hakija on toimittanut oikaisuvaatimuksen mukana valokuvia, jotka hakijan mukaan on otettu 18.11.2022 ja 19.11.2022. Oikaisuvaatimuksen mukaan ilmoitetut kunnossapitotoimenpiteet 17.11.2022 eivät pidä paikkaansa, koska valokuvista on nähtävissä, että Helsinki on ollut täysin lumeton ja jäätön, eikä Kehä 1 kevyen liikenteen väylälle ole tehty hiekoitusta. Vaatimuksen mukaan vahinkopaikka oli aurattu noin 200 metrin matkalta, joka oli peilijäissä, paikalla ei ollut vanhaa sepeliä, ja väylää ei ollut karhennettu.

Koska lakipalvelut-yksikön päällikön päätös 31.7.2023 § 24 poistetaan tällä päätöksellä, raukeaa samalla hakijan tekemä oikaisuvaatimus. Hakijan oikaisuvaatimuksessa esitetyt tiedot on otettu tässä päätöksessä huomioon.



Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Vahinkopaikka on kevyen liikenteen väylä, jota kunnossapidetään A-luokan mukaisesti.

A-luokan kevyen liikenteen väylän aurauksen lähtökynnys on 5 cm lunta. Toimenpideaika on aurauksen osalta neljä tuntia, kuitenkin niin, että klo 17 ja klo 3 välisenä aikana satanut lumi poistetaan klo 7 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika on kolme tuntia, kuitenkin niin, että klo 18 ja klo 4 välisenä aikana havaittu tuntuvasti lisääntynyt liukkaus torjutaan klo 7 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun säätilassa tapahtunut muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.



24.10.2023

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Ensimmäisen selvityksen mukaan vahinkopaikka oli hiekoitettu edellisen kerran ennen vahinkoa 17.11.2022, ja aurattu vahinkopäivänä 20.11.2022 klo 16 lumisateen takia kulkuväylän pinnan karhentavalla verkkoterällä, joka nostaa vanhan sepelin esiin. Saadun selvityksen mukaan tehtyjen toimenpiteiden jälkeen kelissä ei ollut tapahtunut talvikunnossapitotarvetta aiheuttavia muutoksia ennen vahingon tapahtumisajankohtaa.

Hakijan vaadittua oikaisua päätökseen kävi ilmi, että vahinkopaikalla ei ollut tehty hiekoitusta 17.11.2022, vaan tuolloin on tarkistettu hiekoituksen tarve. Saadun selvityksen mukaan 17.11.2022 oli talven ensimmäiset pakkaskelit, ja kunnossapito teki tämän takia hiekoitustarpeen tarkistukset. Pääsääntöisesti keli oli ollut kuiva, ja hiekoitukset tehtiin paikkoihin, jotka olivat saattaneet jäätyä. Hiekoituksia oli tehty esimerkiksi puusilloille ja alikulkutunneleihin. Saadun lisäselvityksen mukaan vahinkopaikan auraus 20.11.2022 klo 16 on tehty kalustolla, joka auraa ja hiekoittaa tarvittaessa samanaikaisesti. Työmaapäiväkirjan mukaan vahinkopaikalla ei ole ollut 20.11.2022 mainittavaa liukkautta.

Forecan Helsingin Kumpulán mittausasemalla tehtyjen mittausten mukaan 17.11.2022 lumen syvyys on ollut 0 cm ja lämpötila on vaihdellut klo 10 saakka -1,6 °C ja -0,1 °C välillä, ja klo 10 jälkeen 0,3 °C ja 1 °C välillä. Saman päivän aikana on esiintynyt vähäistä lumisadetta, mutta lumen syvyys ei ole noussut. Seuraavana päivänä 18.11.2022 lämpötila on ennen klo 8 vaihdellut -0,1 °C ja 0,7 °C välillä. Tämän jälkeen lämpötila on pysynyt vahinkohetkeen 20.11.2022 klo 18 saakka pakkasen puolella vaihdellen -3,7 °C ja -0,1 °C välillä. Vahinkoa edeltävänä päivänä, 19.11.2022 on esiintynyt vähäisiä sateita, jotka ovat sataneet lumena ja vetenä. Vahinkopäivänä 20.11.2022 klo 0.00 lumen syvyys on ollut 2 cm. Vahinkopäivänä on esiintynyt lumisateita, joiden takia lumen syvyys on noussut päivän aikana ennen aurausta ja ennen vahinkoa 4 cm. Vahinkohetkellä 20.11.2022 klo 18.12 lämpötila on ollut -1,8 °C ja lumen syvyys on ollut 6 cm.

Kaupungille ei ole esitetty kyseisestä vahinkopaikasta muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia, ja kaupungin palautejärjestelmään ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudesta tai muista kunnossapitotarpeista ennen vahinkotapahtumaa.



Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkautta siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saatujen selvitysten perusteella vahinkopaikan kevyen liikenteen väylää on kunnossapidetty kaupungin normien mukaisesti. Vahinko on tapahtunut loppuvuoden 2022 ensimmäisten liukkaiden kelien aikaan. Vahinkopaikalla on tehty hiekoitustarpeen tarkistus kolme päivää ennen vahinkoa, 17.11.2022, ja todettu, että tarvetta hiekoitukseen ei ole. Tämän jälkeen vallineet keliolosuhteet eivät ole aiheuttaneet talvikunnossapidon tarvetta ennen vahinkoa edeltäneitä lumisateita, ja vahinkopäivänä 20.11.2022 tehtyä aurausta.

Talvikelillä jalankulkijan on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta, koska aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. Vaatimuksesta käy ilmi, että hakija on ollut vahingon tapahtumishetkellä juoksulenkillä.

Vallitseva oikeuskäytäntö, asiassa saadut selvitykset ja vallinneet sääolot huomioon ottaen kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseessä on valittava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 50 §, 52 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Toimivalta



Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 15 000 euroa.

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 31.07.2023 § 24

Lisätiedot

Eeva-Maria Mattila, valmistelija, puhelin: 09 310 34957
kymp.korvausasiat(a)hel.fi